A Környezet- és Természetvédő civil szervezetek Országos Találkozójának

ÁLLÁSFOGLALÁSA

a vízgyűjtő-gazdálkodási terv végrehajtásáról

Őriszentpéter, 2016. május 1.

Az európai vízgazdálkodási norma, a Víz keretirányelv célul tűzte, hogy az európai vizek jó állapotba kerüljenek 2021-ig, de legkésőbb a 2027-ig.

A cél eléréséhez szükséges, hogy a vizek és a közpénzek pazarlását felváltsa a vízmegőrzés, és az önszabályozó természeti rendszerek helyreállítása. A feladathoz tervek, ún. vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készülnek, hat éves ciklusokra. 2016 márciusában véglegesítette a kormány a második tervet (VGT-2), amely a 2016-2021 időszakra határozza meg, mi fog történni a vizeinkkel a jó állapot elérése érdekében.

A Víz-keretirányelv különlegessége, hogy tételesen rögzíti a vízgyűjtő-gazdálkodási tervhez kötődő civil jogosítványokat. Ennek praktikus oka van: "Az irányelv sikere a közösségi, a tagállami és a helyi szintű szoros együttműködéstől és összehangoltt intézkedésektől, valamint legalább ennyire az információktól, a konzultációktól és a nyilvánosság - ide értve a vízhasználókat is - bevonásától függ. ... Ahhoz, hogy biztosítható legyen a nyilvánosság részvétele - beleértve a vízhasználókat is - a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek kialakításában és korszerűsítésében, szükséges biztosítani a megfelelő információkat a tervezett intézkedésekről, és tájékoztatást kell adni azok végrehajtásának előrehaladásról, hogy a nyilvánosságot be lehessen vonni még a szükséges intézkedések felőli végső döntések meghozatala előtt."

Tavaly a civil zöld szervezetek aktív részesei voltak a VGT-2 megalkotásának, éltünk állampolgári jogainkkal. Voltak elfogadott, és voltak elvetetett javaslataink. A VGT-2 végrehajtásának folyamatában (2021-ig!) őrködni fogunk elfogadott javaslataink érvényesülése fölött, valamint újra és újra szorgalmazni fogjuk, hogy "még a szükséges intézkedések felőli végső döntések meghozatala előtt" gondolják át újra elvetett javaslatainkat.

Néhány kiemelt, átfogó javaslatunk, a teljesség igénye nélkül:

1. A környezettudatosság szintje növekszik. Napjainkra már elfogadottá vált, hogy a természeti erőforrások felhasználása nem vezethet azok teljes kiaknázásához, a társadalmi és gazdasági igényeknek alkalmazkodniuk kell az adottságokhoz. Általánossá vált az a felismerés is, hogy az egészséges ökoszisztéma hozzájárul a jó vízminőséghez, a vizek jó állapotának a fenntartásához, és nélkülözhetetlen szolgáltatásokat is nyújt a vizeket használó embereknek. Ezért a vízgazdálkodási beavatkozások tervezését kezdjék a víztesttel szemben támasztott társadalmi igények számbavételével, és tartsák őket szem előtt a tervezés folyamatában.

2. Az árvízi kockázatkezelést és a nagyvízi mederkezelési terveket hangolják össze a vízgyűjtő-gazdálkodás tervének végrehajtásával. Meg kell őrizni a vizet a tájban, és védeni kell az árterek természeti értékeit a természetes vízjárásnak megfelelő területhasználattal. Javítani szükséges folyóink környezetében a vízhiányhoz és a víztöbblethez való alkalmazkodóképességet mind a vizes élőhelyeken, mind a társadalom által gazdálkodásra használt területeken, és csökkenteni kell sérülékenységüket.

3. A KEHOP forrásokból jelentősebb mértékben kell részesülnie a VGT-2 intézkedések finanszírozásának. Ezért a 2014-2020 közti időszak valamennyi operatív programjába foglalják bele - a horizontális szempontok figyelembe vétele révén - VGT-2 célkitűzés elérését. Kérjük, hogy a kormány a központi költségvetésben is különítsen el keretet a Víz-keretirányelv végrehajtására.

4. A VGT-2 végrehajtása - a vízügyi intézmények mellett - stabil környezetvédelmi és természetvédelmi intézményrendszert igényel, köztük a szükséges jogosítványokkal rendelkező nemzeti park igazgatóságokat. Ezért a környezetvédelmi és természetvédelmi intézményrendszer jelentős fejlesztésére, és a VGT-2 végrehajtásba történő érdemi bevonásukra van szükség.

Információ: http://vgt.kornyezetvedok.hu